L.IBRARY OF CONGRESS
WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 136. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го ЛИПНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 19, 1960 No. 136. VOL. LXVII.

АЙЗЕНГАВЕР ІНФОРМУВАТИМЕ КЕННЕДІ ПРО ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ

БІЛИЙ ДІМ ВИЯСНИВ, ЩО ІНФОРМАЦІЇ ЗМОЖУТЬ ОСОБИСТО ДІСТАВАТИ ТІЛЬКИ КАНДИДАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА І ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

Лос Анджелес. — 16-го липня перед виїздом із Лос Анджелесу кандидат - номінат сен. Джан Ф. Кеннеді заявив на пресовій конференції, що президент Айзенгавер інформуватиме його і сен. Джансона під час виборчої кампанії про стан закордонної політики. Кеннеді заявив, що він визначив Адлея Е. Стівенсона і конґресмена з Коннеквикату Честера Бовлса на своїх зв'язкових із Білим Домом. Він сам буде старатися бути присутнім на деяких конференціях його зв'язкових із представниками Білого Дому і державного департаменту. В політичних колах гадають, що назначенням аж двох зв'язкових сен. Кеннеді хотів заспокоїти північних лібералів, які не є вдоволені з віце-президентури сен. Линдона Б. Джансона, і які підтримували кандидатуру А. Стівенсона. Кеннеді найменував аж двох зв'язкових, бо після свого вибору на президента матиме можність одного з них назначити державним секретарем, а другий може стати амбасадором ЗДА до Об'єднаних Націй. Численні демократи подивляють мудрість кандидата - номіната Кеннеді за те, що взав собі на віце - президента Джансона, але є й такі, які гадають, що це неприхильно настроїло деяких північних демократів і негритянських виборців по цілій країні. На пресовій конференції Кеннеді повідомив, що на голову Демократичного Крайового Комітету найменований є сенатор із Вашингтону Генрі М. Джексон. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті 16-го липня заявив на пресовій конференції в Нюпорті, Ровд Айленд, що в понеділок 18-го липня має відбутися конференція Президента з сенатором Джералдом Морґаном, на якій будуть обговорювати справу інформацій про закордонну політику сенаторам Кеннеді і Джансонові. Президент конферуватиме також із секретарем скарбу Робертом Андерсоном і генеральним прокуратором Вілльямом П. Роджерсом. Президент має звернутися з окреме зверненням до Конґресу в серпні, рекомендуючи йому ухвалити потрібні законопроєкти, в першу чергу бюджет на 1960/61 фінансовий рік. В неділю 17 липня пресовий секретар Гаґерті вияснив, що згідно з заявою Айзенгавера, секретні інформації від представників Центральної Розвідчої Аґенції зможуть особисто діставати кандидати на президента і віце -президента сенатори Кеннеді і Джансон, і що в тій справі не можуть діяти жадні інші особи. З тієї заяви виходить, що найменування на зв'язкових із Білим Домом Стівенсона і конґресмена Честера Бовлса є передчасне, бо вони не зможуть діставати секретні інформації від розвідчої аґенції про політичні події за кордоном. Гаґерті казав, що подібно робив колишній президент Гаррі С. Труман, коли кандидатами на президента були Стівенсон і Айзенгавер, а в 1956 році Айзенгавер дозволив давати секретні інформації особисто кандидатові номінатові Стівенсонові. Так само діставали ці інформації і кандидати на віце - президентів. Президент Айзенгавер заявив був на пресовій конференції 6 липня, що дозволить інформувати про закордонну політику кожнього кандидата - номіната на президента. На думку Гаґерті сен. Кеннеді найменував своїх зв'язкових із Білим Домом внаслідок непорозуміння.

Конґресмен Міллер заявляє, що Кеннеді і Джансон вестимуть виборчу кампанію коштом державної скарбниці

Вашинґтон. — Конґресмен-республіканець із нюйоркського стейту Вілліям Е. Міллер заявив, що сенатори Кеннеді і Джансон та Адлей Стівенсон старатимуться про те, щоб Конґрес на цьогорічній серпневій сесії ухвалював якнайбільші видатки із державної скарбниці, щоб тим способом купувати собі голоси виборців восени. Таким способом державна скарбниця стане для Джансона і Кеннеді банком, з якого черпатиме фонди на виборчу кампанію Демократична партія. Демократи зможуть перевести кожну ухвалу в обидвох палатах Конґресу, бо мають там велику більшість. „Мільйонери-кандидати Кеннеді, Джансон і Стівенсон, каже Міллер, фінансуватимуть виборчу кампанію грішми з державної скарбниці".

Протикомуністична демонстрація в гаванській катедрі

Гавана. — В неділю 17-го липня в катедрі гаванський єпископ - помічник Едуардо Боза Масвідал відправив Богослужбу за „всіх тих, що терплять і борються проти комуністичного переслідуван' католицької релігії та всіх інших віровизнань." Повідомлення про це Богослуження надала єдина ще не контрольована режимом Кастра газета „Інформасіон". Катедра була набита вірними, а сотки їх стояли перед входом до святині. Демонстрація почалася після закінчення проповіді. Чоловіки і жінки зі сльозами в очах кричали: „Куба так, Росія ні!" і „Нехай живе Христос". Ця демонстрація тривала повних 20 хвилин в катедрі, а пізніше перенеслася на вулиці столиці, де почалася боротьба прихильників комуністів із демонстрантами. Демонстранти, головним чином жінки, виявляли ворожі настрої до Кастра і його режиму. Комуністичний щоденник називає цю демонстрацію „політичним маневром" ворогів прем'єра Фіделя Кастра.

В АМЕРИЦІ

● **Старенький колишній віце-президент** демократ Джан Ненс Гарнер із Ювалду в Тексасі, який був заступником президента Ф. Д. Рузвельта від 1933-1936 року, не хотів зайняти становища до нових номінацій кандидатів на президента і віце-президента, коли висилав двоґальонові пушки меду до пані Джан Ф. Кеннеді і пані Линдон Б. Джансон.

● **Голова спілки Об'єднання Автомобільних Робітників Волтер П. Рутер** ентузіястично вітав найменування сен. Джана Ф. Кеннеді на кандидата на президента. Він гостро виступав проти республіканського уряду, кажучи, що ЗДА не сміють дозволити на те, щоб в Білому Домі і надалі була „нерішучість", бо Айзенгавер „пливе за течією", а не виконує завдань провідника, яким є тепер президент ЗДА для всього вільного світу.

● **Президент летунської корпорації „Гіллер"** — Стенлі Гіллер опантентував одноособовий літак, який вертикально зможе злітати вгору. Досі готовий тільки модель цього літака. Фірма „Гіллер" будує для армії і цивілів три і чотири особові гелікоптери, а для департаменту оборони продукує „одноособовий ротоцикл". Фірма не залишає пляну продукувати ці одноособові літаки.

ВІДЗНАЧУВАННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ ЗАПОЧАТКОВАНО БОГОСЛУЖЕННЯМИ ТА МАНІФЕСТАЦІЯМИ

Ню Йорк. — В неділю дня 17 липня, в річницю проголошення Тижня Поневолених Націй, були відправлені в двох нюйоркських катедрах урочисті Богослужби на інтенцію поневолених народів. В римокатолицькій катедрі св. Патрика архиєрейську Службу Божу правив кардинал Спеллман в сослуженні багатьох священиків. У Богослужбі взяло участь яких 2.000 вірних, в тому репрезентанти 23 поневолених совєтським імперіялізмом народів. Українську групу на цьому Богослуженні та на зібранні після нього очолювали Д. Галичин, Й. Лисогір, мґр. Ів. Винник, мґр. Базарко та ін. Американський і український прапори держали Л. Пришляк і Ів. Вербовський. Були теж українські дівчата в національних одягах. В нюйоркській епископальній Катедрі св. Івана був відправлений того ж дня урочистий молебень за поневолені народи. Тиждень цих народів відзначено теж молитвами, відправленими рабіном Ізраелем Голдстайном в Конґреґації Б'най Єшурун. У проповіді, виголошеній під час архиєрейської Служби Божої в Катедрі св. Патрика монс. Джан Дж. Доґерті, президент Сітон Гол Університету ствердив, що якщо йде про поневолені нації, „ми надто довго мовчали і надто довго були лагідними" і що поневолені народи є завжди живою пригадкою, що „альтернативою нуклеарної війни не є коекзистенція, але рабство". „Віра є надією поневолених, і надією Церкви є, що її віра підтримуватиме поневолені народи до часу, поки вони не будуть визволені" — казав монс. Доґерті, підкреслюючи ще, що поневолені народи поза залізною занавісою зберігають „експльозивну силу ідей" і що саме цієї сили найбільше боїться комуністичний імперіялізм. Тому теж до дотеперішніх протестів американський уряд повинен додати рішучі політичні і дипломатичні заходи. Після Богослужби в катедрі св. Патрика в передсінку цієї катедри відбулася зустріч представників поневолених народів, репрезентованих їх делеґаціями і групами зодягнених в народні строї дівчат з кардиналом Спеллманом, який в супроводі священиків Джана Балкуваса, Белі Барґи і Стефана Красулі, уділив їм благословення. Після Богослужб у катедрах і зустрічі з кардиналом Спеллманом на площі Об'єднаних Націй поблизу 42-ої вулиці в Ню Йорку відбулася маніфестація Асамблеї Поневолених Европейських народів, під час якої були вивішені національні прапори цих народів і були прочитані проклямації посадника Ню Йорку Ваґнера та губернатора нюйоркського стейту Рокефеллера, як теж промова сенатора Кітінґа.

Голова проводу ЗЧ ОУН Степан Ленкавський промовляв під час маніфестації, влаштованої в Елленвіл, Н. Й. Організаціями Визвольного Фронту

Елленвіл, Н. Й. — Організації Визвольного Фронту — Організація Оборони Чотирьох Свобід України і Спілка Української Молоді Америки відзначили першу річницю встановлення Тижня Поневолених Націй разом із вшануванням пам'яті командира Української Повстанської Армії ген. Тараса Чупринки-Шухевича у 10-річчя його смерти величавою маніфестацією на площі Оселі СУМА в Елленвіл, Н. Й. Маніфестацію, що її відкрив в імені організаційного комітету мґр. Володимир Боровик і якою проводив д-р М. Чировський, попередило зложення вінка під уставленим на високому постументі погруддям ген. Чупринки-Шухевича, довершене головою проводу Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів Степаном Ленкавським, в супроводі представників проводів ООЧСУ і СУМА. Головні промови до зібраних на маніфестації виголосили проф. Степан Ленкавський і проф. Іван Вовчук. Вітаючи зібраних в імені проводу ЗЧОУН, голова його Степан Ленкавський, дав у своїй промові короткий огляд розвитку і ставання націоналістичного руху та започаткованої ним збройної боротьби під час другої світової війни і підкреслив, що боротьба за визволення України в теперішній міжнародній ситуації мусить бути справою усього українського народу і на рідних землях і поза ними. Після промови голови ООЧСУ проф. Івана Вовчука, який твердив, що боротьба за мир у світі пов'язана тісно з українською проблемою і з справою визволення поневолених народів, виступив із мистецькою рецитацією монтажу із віршів М. Щербака і Л. Полтави п. н. „Героям слава" відомий український артист Євген Курило. З черги слідували привіти д-ра Гуглевича від УККА і п. Косяка в імені Білоруського Конґресового Комітету і відчитання надісланих привітальних листів від віце-президента Ричарда М. Ніксона, багатьох сенаторів і конґресменів ЗДА та від дипломатичних представників Національного Китаю, Південної Кореї, Вєтнаму та інших. На закінчення маніфестації відбулося прочитання резолюцій в справі Тижня Поневолених Націй, що їх присутні прийняли одноголосно аклямацією.

У маніфестації взяли участь теж представники різних українських установ й організацій, в тому УНСоюзу, що його репрезентували касир УНСоюзу Роман Слободян і гол. радний Дмитро Шмаґала. Окремі точки програми маніфестації були супроводжені виступами духової оркестри „Сурма" із Джерзі Сиіті під проводом п. Івана Драгана, а після привітів відбулася ще окрема мистецька програма.

Тиждень Поневолених Націй був відзначений на Союзівці спеціяльною програмою

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Проклямований президентом Айзенгавером Тиждень Поневолених Націй був відзначений на цій оселі УНСоюзу окремою програмою, проведеною в суботу 16-го липня увечері і Службою Божою в неділю 17-го липня, що її відправив всч. о. Любомир Гузар, виголошуючи до цього проповідь. Суботню програму відкрив ред. Богдан Кравців. Гол. касир УНСоюзу Роман Слободян виголосив коротку промову про значення Тижня Поневолених Націй а потім заступник гол. предсідника УНС п. Йосип Лисогір англійською мовою поінформував численно зібраних присутніх гостей Союзівки про ролю і завдання американських українців у їхній допомозі для справи визволення України і про завдання, що їх кладе на українську спільноту у ЗДА зокрема Тиждень Поневолених Націй. На дальшу частину вечора склались ще окрема мистецька програма, достосована до відзначування Тижня Поневолених Націй, що нею проводив артист Ярослав Пінот Рудакевич і в якій із мистецькими продукціями виступив відомий український тенор Василь Мельничин, який відспівав „Владико неба і землі"; „Жита" Гнатишина та дві італійські пісні, і сестри Желехівські з Филаделфії, які вивели два українські народні танки і танок із опери „Аїда".

ВІЙСЬКОВІ З'ЄДНАННЯ ОН В КОНҐО

Один білий офіцер і два офіцери із армії республіки Ґани в столиці Конґо Леопольдвіль, куди вони прибули в складі військових з'єднань Об'єднаних Націй для встановлення порядку і допомоги конґійському урядові у налагоджуванні незалежного державного життя.

КЕННЕДІ ЗАКЛИКАЄ [...] ДОПОМОГТИ ВІЛЬНОМУ СВІТОВ[І] [ПР]ОТИСТАВИТИСЯ „НОВОМУ КОРДОНОВІ"

Лос Анджелес. — 15-го липня нововибраний кандидат на президента Джан Ф. Кеннеді, приймаючи номінацію, закликав ЗДА до жертв, щоб допомогти вільному світові протиставитися викликові „нового кордону". Відкриваючи одночасно виборчу кампанію кандидат-номінат гостро критикував віце-президента Ричарда М. Ніксона, приєднавшися до критики кандидата на віце-президента Линдона Джансона. 43-річний массачусетський сенатор казав, що вільний світ і ця країна вимагають нових і позитивних відповідей на ті проблеми, що ще не є відомі, бо стоять перед нами. Демократи мусять піти поза „Новий і Справедливий Розподіл", і поза обіцянки Вудро Вилсона, який після першої світової війни обіцяв нації нові політичні і економічні програми. Кеннеді казав, що він нічого не обіцяє американському народові, тільки звертається з закликом до нових жертв. „Я вам заявляю, що новий кордон стоїть перед нами, чи ми цього хочемо, чи ні". Легше було б відійти геть від того кордону, шукати безпечної дотеперішньої обмежености, та бути приспаними добрими інтенціями і гарними словами. І ті, що хотіли б такої політики, не будуть на мене голосувати,— казав Кеннеді. „Та цей новий кордон стоїть перед нами, і перед тими, що його не хочуть" — і тому треба приготовитися до того, щоб йому протиставитися. Кеннеді порушив справу своєї релігії. Він заявив, що буде діяти згідно з конституцією і згідно з присягою, яку складе при перебранні уряду. Він відкине всякий натиск збоку релігійн. чинників, коли б такий появився. Досі він завжди був за те, щоб церква була відділена від держави, і так робитиме і в майбутньому. Кеннеді разом із Джансоном закликали до єдности в партії і в цілому американському народі, вказуючи на те, що вони обидва разом ідуть, хоч ще перед конвенцією і перед номінацією були противниками. Партійну єдність заdemонстровано театральним виступом Адлея Е. Стівенсона, який представляв конвенції Кеннеді. Першим промовляв неуспішний кандидат, мізурський сенатор Стюарт Саймінґтон. Колишнього президента Гаррі С. Трумана не було на конвенції, бо він її бойкотував, але і він прислав депешу до проводу конвенції, закликаючи до єдности коло кандидата-номіната. Джансон казав, що республіканці вже програли вибори з тією хвилиною, „коли над проводом нації в Лос Анджелес народилася нова зоря — новий політичний геній, якого я бачу в особі мого приятеля Джана Кеннеді". Пані Ф. Д. Рузвелт не була присутня на закінченні конвенції.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ОФІЦІЯЛЬНО ПОІНФОРМУВАВ ПРО НОМІНАЦІЮ Д. ГАЛИЧИНА

Вашинґтон. — Голова Республіканського Крайового Комітету сенатор Трастон Б. Мортон подав до преси офіціяльне повідомлення про найменування Дмитра Галичина одним із асистентів секретаря крайової конвенції Республіканської партії, що має початись 25-го липня ц.р. в Шикаґо. В офіціяльному повідомленні Республіканського Крайового Комітету, розісланому до преси, сказано про номінацію „12 видатних крайових лідерів братерського, громадського, культурного і організаційного" життя, називаючи їх поіменно в поазбучному порядку. Четвертий в поазбучній черзі названий „Дмитро Галичин з Джерзі Сиіті, Ню Джерзі, головний предсідник Українського Народного Союзу, президент Українського Конґресового Комітету Америки та діючий голова Конференції Американців Центрального і Східнього Европейського Походження". Д. Галичин виїжджає на конвенцію в найближчу середу, 20-го липня, щоб разом з головою УККА проф. Л. Добрянським та одним із віце-президентів УККА адв. Михайлом Пізнаком, скласти відповідні пропозиції і рекомендації до передвиборчої політичної плятформи Республіканської партії. На Демократичній конвенції, що відбулася впродовж минулого тижня в Лос Анджелесі, свідчили від імені УККомітету перед повним Програмовим комітетом голова Політичної Ради УККА адв. Степан Ярема і редактор видань УККА Володимир Душник.

Дмитро Галичин

● **Д-р Джуанда, перший міністер і міністер скарбу Індонезії** прибув дня 11 липня ц. р. з Москви з офіційною візитою до Варшави разом з іншими високими урядовцями індонезійського уряду.

РАДА БЕЗПЕКИ РОЗГЛЯДАТИМЕ ЗНОВУ СИТУАЦІЮ В КОНҐО

Об'єднані Нації. — Уряд Совєтського Союзу звернувся до голови Ради Безпеки Об'єднаних Націй на місяць липень Хозе Корреі з Еквадору з домаганням скликати негайно засідання тієї установи для розгляду ситуації в Конґо, що ніби погрожує мирові і безпеці світу. Засідання Ради Безпеки визначено на вівторок 19 липня ц. р. Совєтський віце-міністер Василій Кузнєцов прибув уже з Москви до Ню Йорку. За газетними інформаціями, Совєти запропонують вислання своїх військ до Конґо, однак воно стрінеться в спротивом збоку генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда, який стоїть на принциповому становищі, що війська під прапором Об'єднаних Націй повинні рекрутуватись тільки з малих і невтральних країн, в даному випадку, з африканських держав. У Конґо стан далі хаотичний і грозить новими політичними ускладненнями. Правда, наплив щораз дальших військових частин під прапором Об'єднаних Націй вносить назверх заспокоєння. З Тунісії прибуло 500 вояків, 30 вояків прислала Ґана, окремі частини прислали Етіопія, Марокко і Ґвінея. Гаммершилд буцімто звернувся за військовими частинами також до Ірляндії, Югославії, Бірми і Гаїті. Тимчасовим командантом військ Об'єднаних Націй в Конґо був ген. Генрі Т. Александер, але в минулу неділю прибув тут вже літаком з Ізраїлю шведський генерал Карль Карльсон фон Горн, шеф військової місії Об'єднаних Націй для зберігання перемир'я на Середньому Сході. Сподіваються, що до кінця цього тижня число міжнародного війська в Конґо зросте до 2,000 вояків. Проте загострився конфлікт між центральним урядом Конґа та Бельгією. — Конґійський уряд прем'єра Люмумби зірвав дипломатичні взаємини з Бельгією, скинувши на Белгію вину за бунт конґійських військових частин і зв'язані з ним криваві заворушення. Бельгія — за твердженням Люмумби — не дозволяла на вишкіл військових і поліційних старшин та військових механіків і тому стан конґійських військ дуже низький. Бельгія вислала парашутні війська до Конґо для охорони переслідуваних білих мешканців, але Люмумба загрозив, що коли впродовж 72-х годин бельгійці не відкличуть своїх військ, то він звернеться до Москви з просьбою прислати совєтські частини для „заведення порядку". З другого боку Бельгія проголосила, що коли польський корабель з вантажем зброї і амуніції вивантажиться в конґійському порті Матаді, то Бельгія вважатиме це за „казус беллі" збоку конґійського уряду. Бельгія підтримує сепаратистичний рух в провінції Катанґа, яка проголосила відірвання від Республіки Конґо і власну державну незалежність. Її прем'єр Мойсе Чомба плянує подорож до Брюсселю, Лондону і Вашинґтону, щоб дістати затвердження самостійности тієї провінції, з якою солідаризуються проти центрального уряду Конґа також провінції Ківу і Кесай. Катанґа є єдиною провінцією в Конґо, де весь час панує спокій. Названий прем'єр її автономного уряду закидує прем'єрові центрального уряду Люмумбі сприяння комунізмові та інтриґам Москви. Таким чином названі генерали військ Об'єднаних Націй і заступник генерального секретаря ОН Ралф Вонче, який теж перебуває в Конґо, мають діло з надзвичайно складною політичною ситуацією і мусять ладнати різнородні конфлікти. Всі ці справи, мабуть, виринуть в дебатах на Раді Безпеки ОН. Зате покращала в Конґо харчова ситуація. ЗДА прислали 12-ма великими вантажними літаками перший транспорт муки, рижу і м'ясних консерв. Протягом 19-х днів має прийти з ЗДА 2,000 тонн харчів. Совєти заповіли, що вишлють 10,000 тонн харчів, між якими буде 1,000 тонн цукру, закупленого за безцін в Кубі. Ці транспорти зменшили острах, що в Конґо настане катастрофа голоду.

Польща погодилась заплатити відшкодування американським громадянам

Варшава. — В суботу 16-го липня ц. р. успішно закінчились переговори, ведені між американським та польським урядами від 2-го березня 1959 року у справі заспокоєння претенсій американських громадян, що втратили свою особисту власність, доми, варстати й інші вартісні предмети внаслідку конфіскації комуністичним режимом. Комуно-польський уряд зобов'язався заплатити 40,000,000 долярів титулом компенсації пошкодованим громадянам ЗДА, сплачуючи цю суму по 2 мільйони долярів річно впрдовж 20-х років, почавши від цього року. Зартість втрачених в Польщі мастків набагато переступає названу суму, тому пошкодовані дістануть лиш частинний зворот втрат. Повне відшкодування дістануть тільки ті, що не вимагають більше 1,000 долярів. Деякі особи і компанії, що втратили поважні інвестиції в Польщі, ждатимуть на відшкодування аж 20 років. Все ж, ця умова промостить Польщі шлях до тісніших господарських взаємин з ЗДА. Впродовж 3-х останніх років Польща дістала від ЗДА 61,000,000 долярів позиками та купила в ЗДА на догідних умовах харчів на суму 293,000,000 дол.

У СВІТІ

● **Міністер закордонних справ комуністичного Китаю Чен І** заявив, що коекзистенція між комуністичними й „імперіялістичними" країнами не може бути здійснена тільки з допомогою самих переговорів, бо вона залежить також і від боротьби, веденої народами. Якого характеру має бути ця боротьба, Чен І не сказав.

● **Віконт Мом заявив** у Британській Палаті Лордів, що минулого року під час свого перебування на Сагарі він купив невільника так, як купується кусень м'яса. Коштував цей невільник 105 фунтів і Мом купив його, щоб мати доказ на існування невільництва в Сагарі. Ставши власником закупленого невільника, Мом дарував йому свободу.

● **З Манілі повідомляють,** що внаслідок упадку пасажирського літака Північнозахідних Орієнтальних Ліній ДС17С у море, згинула із усіх 58 осіб пасажирської залоги літака тільки одна особа, 53-літня американська пані Ґю Келлі із Спрінґфілду, Огайо; і то через атаку серця.

● **Американський місіонер** Джан В. Дейвіс, колишній учасник Корейської війни, відіграв видатну і провідну ролю у врятуванні 183 осіб, американських чоловіків, жінок і дітей загроженого заворушеннями Конґо. Усіх він вивіз із Конґо літаком.

● **Совєтський уряд заявив,** що Совєтський Союз готов асиґнувати 2.500.000 рублів (625.-000 долярів) на допомогу для нових африканських держав, здійснювану в рамцях Об'єднаних Націй. Склав таку заяву в імені совєтського уряду Михайло Лесечко, перший заступник совєтської Державної Комісії Плянування під час свого виступу на засіданні Економічної і Суспільної Ради ОН в Женеві.

● **Принцесса Марґарета** замешкала із своїм чоловіком Антоні Армстронґом-Джонсом в палаті Кенсінґтон, приділеній їй для користування сестрою королевою Єлисаветою II. В палаті є 21 кімната.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Жива і тривала доктрина

Несамовита атака Нікіти Хрущова проти американської Доктрини Монро і його намагання відкинути її, як застарілу, навіть поховати, як мертву, і нота державного департаменту ЗДА про актуальність і зобов'язуючу силу цієї доктрини мають у своїй основі аспект, що його не торкнувся в своїх антиамериканських виступах Хрущов і що його не підкреслено в американській ноті.

Проклямована 137 років тому, 2 грудня 1823 року п'ятим з черги американським президентом Джеймсом Монро у посланні до Конґресу ЗДА декларація проти будь-яких спроб чужоземної колонізації в країнах Західньої гемісфери і проти втручання чужоземних, зокрема европейських держав у внутрішні справи Південної і Північної Америк була спрямована головним чином проти імперіялістичних і аґресивних актів збоку очолюваної московськими царями Російської Імперії. Проголошення цієї доктрини було наслідком двох цілком конкретних загрозливих актів. Першого, що виявився у спробах підтримуваного Францією Священного Союзу, в склад якого входили царська Росія, Австрія і Прусія, встановити колоніяльні посілості для тих держав у країнах Латинської Америки, які щойно здобули свою свободу від Еспанії і незалежність яких була визнана З'єдиненими Державами Америки. Друга загроза виникла вже тільки збоку Росії, яка, заявляючи про своє право на північно - східнє узбережжя Північної Америки, спеціяльним царським указом забороняла не-російським державам плавбу і риболовлю в межах стомилевої відстані від того узбережжя. У проголошеній, у відповідь на ці намагання Доктрині Монро недвозначно стверджено, що всі такого роду спроби колонізувати територію Америки чи втручатися у внутрішні справи американських держав будуть трактовані, як неприязні акти, „загрозливі для миру і безпеки ЗДА".

Виступаючи сьогодні, по 137 роках із спробою заперечити й відкинути невигідну і ненависну для імперської Росії Доктрину Монро, Хрущов виявив і підкреслив цією спробою тяглість російської імперіялістичної політики, унаглядненої ще й конкретними совєтськими заходами, спрямованими на встановлення слухняного Москві просовєтського й одверто антиамериканського режиму на Кубі і створення з цієї держави, розташованої під самим боком ЗДА, мілітарної бази проти ЗДА й інших країн Південної Америки. Цим самим Хрущов несамохіть підтвердив в усій основі погляди американських провідних політиків, зокрема колишнього державного секретаря Діна Ачесона і покійного державного секретаря Джана Фостера Доллеса на імперіялістично - аґресивний характер Росії і на тісний і природний зв'язок зовнішньо - політичних акцій сучасних кремлівських володарів з імперіялістичною і загарбницькою політикою колишніх самодержців Росії, рішуче заперечуваний не тільки совєтськими провідниками, але й російською політичною еміґрацією і політичними русофілами у З'єдинених Державах Америки.

Нота державного секретаріяту ЗДА з 17 липня ц. р. підтверджує не тільки живучість і актуальність Доктрини Монро. Протиставляючи її пропаґованій і здійснюваній Хрущовим „большевицькій доктрині, спрямованій на застосування совєтської мілітарної сили для підтримки комуністичного руху в тих чи інших країнах світу", вона є водночас рішучою афірмацією тяглости антиімперіялістичної політики ЗДА, започаткованої вже в перших десятиріччях їх незалежного існування і продовжуваної сьогодні в наполегливому змагу проти ґльобальної загрози збоку червоної Москви, для безпеки ЗДА і миру в усьому світі.

Поконвенційні рефлексії

Конвенція Демократичної партії, що відбулася впродовж минулого тижня в Лос Анджелесі в Каліфорнії, закінчилася — можна б сказати — „збалянсованим балянсом" як щодо програмової передвиборчої плятформи, так і щодо вибору кандидатів на президента і віце-президента ЗДА. Коли мова про плятформу, то її знаменито і з гумором схарактеризував співробітник пресового концерну Скрипса - Говарда, Маршал МекНейл, називаючи її програмою „дещо для кожного". У ній бо справді передбачається самі тільки поліпшення, але це обіцяють всі люди і всі партії в світі. Тим самим кожна програма, та ще й передвиборча, мусить бути у відповідній мірі збалянсована під кутом „для кожного дещо", бо нею здобуваються голоси. Люди з досвіду знають, що в практиці не кожний те своє „дещо" дістане, бо ще такий не вродився, щоб міг усіх задовольнити. І тому, хоч демократична плятформа збалянсована, останні чотири з її 50 сторінок, що відносяться до громадянських прав, таки викликали суперечності і могли б коштувати демократам не один голос під час виборів.

Власне під кутом поліпшення того балянсу в програмовій плятформі відповідно збалянсовано вибір демократичних кандидатів, — обрано поміркованого ліберала Кеннеді на кандидата на президента, а поміркованого правого демократа Джансона на його виборчого партнера, як кандидата на віце - президента. Цими двома кандидатами збалянсовано також католицьке віровизнання Кеннеді з протестантським Джансона, як і територіяльне массачусетське походження першого з тексаським походженням другого та молодечий вік першого з на десять років дозрілішим віком другого. Отже, і відносно кандидатів демократи подбали, щоб дати „дещо кожному".

Проте, поза цією легшою і у відповідній мірі спекулятивною характеристикою висліду демократичної конвенції, не бракує в американських коментарях і її глибшої аналізи та рефлексій під кутом не тільки виборчих спекуляцій, але й нової доби та нових течій. У цьому відношенні проводиться паралелю між передбачуваним вислідом не відбутої ще конвенції Республіканської партії, зокрема, коли мова про кандидатів на президента. Обидві бо партії мають за своїх кандидатів людей молодих — республіканський кандидат Ричард Ніксон тільки на 4 роки старший від 42-літнього Кеннеді — і в багатьох інших відношеннях теперішній передвиборчий рух відбувається під знаком молоді, молодшої генерації. Як з Демократичної, так і з Республіканської партії поступово відходять діячі, що пам'ятають республіканця Тефта чи демократа Вилсона, а на їх місце приходить нова ґенерація, що виросла й виховалась після першої світової війни, але воювала в другій. В Туреччині чи в Кореї молодь мусить робити революцію, а в Америці вона приходить до голосу закономірним шляхом і починає визначувати нову, свою добу. Яскравою ознакою такої нової доби та нових людей у ній і можна вважати конвенцію Демократичної партії, що вже відбулася, як і під тим самим знаком стоїть конвенція Республіканської партії, що ще має відбутись.

А. Заплітний

БЛИЗЬКИЙ СХІД І МОСКВА

(1)

Під Близьким Сходом розуміємо ті частини азійського та африканського континентів, на яких під сучасну пору існують: турецька республіка і арабські держави: Ливан, Йордан, Ірак, Савдійська Арабія, Ємен, Оман, Об'єднана Арабська Республіка та Ізраїль.

Близький Схід має передусім велике стратегічне значення для обох ривалізуючих сторін — Заходу і Москви. В ньому зродилися три живі й динамічні віровизнання, християнське, мусульманське та юдейське, яким дуже дорогі деякі місця на ньому, як Єрусалим та його околиці.

Через Суезький канал проходить коло 27% світової торгівлі. Нафта з арабських країн, перероблена на бензину, урухомлює коло 80% усіх комунікаціних та промислових машин в Західній Европі.

Вже від часів Петра І дивилася Москва пожадливими очима на Близький Схід. Там були Царгород і Дарданелли, які мали увійти в склад російської імперії та завершити її мрії про третій Рим. Могутність цієї держави мали ще скріпити теплі пристані над Індійським океаном в південному Ірані. Протягом двох століть тримали Оттоманська Імперія та Англія московський імперіялізм в шаху, не допускаючи його на цей терен. Щойно під тиском обставин, викликаних першою світовою війною, погодились були Англія та Франція в таємному договорі 1915 р. віддати Царгород і Дарданелли Росії, коли буде розбита Оттоманська імперія. В 1918 році прийшла та довгоплекана хвилина, але з неї не могла скористати російська імперія, бо вже 1917 р. спалахнула революція і над нею самою нависла загроза втрати всіх своїх набутків через проголошення державної незалежности поневолених народів. Москва була примушена повернути всю свою увагу на боротьбу з цими новопосталими державами, і не мала ні сили, ні можливости здійснити свої завітні мрії на Близькому Сході. По другій світовій війні Совєтський Союз робив великий натиск на Туреччину, щоб вона дозволила всадовитись йому над Дарданеллами, але без успіху.

Арабські народи, яким Англія та Франція обіцяли державну незалежність за їхню підтримку проти Оттоманської імперії, вийшли з війни передчасно, не запевнивши собі реальних ґарантій своєї державної незалежности. Цей поспіх не був конечний тому, що революційний уряд Кемаля Ататюрка не мав наміру ставити будь-які перешкоди арабським народам в їхніх державних прагненнях.

Англія і Франція не заперечували на словах своїх обіцянок, але почали хазяйнувати в арабських країнах так, як у своїх колоніях. Це був переломовий момент в історії Близького Сходу. Він дав початок стихійному ростові арабського націоналізму і витворив велику ворожість до західніх держав.

Після 1954 р. з'явився на Близькому Сході третій партнер у вигляді Совєтського Союзу. Оправданим буде питання: чому так пізно? Чому Москва прогайнувала 35 років, не користаючи зі сприятливої коньюнктури?

Московські правителі, йдучи за марксистсько - ленінськими схемами, легковажили національні рухи, недоцінювали їхньої ваги. Зустрівшися з ними віч-на-віч у себе вдома в 1918 - 1920 рр., вони переконалися, що ці „неісторичні" народи викресали зі себе, понад усяке сподівання, дуже великі революційні сили. Москва пам'ятає по нинішній день, що тоді, як ішли затяжні бої на Україні, Кавказі та в Центральній Азії, доля імперії висіла на тонесенькому волоску, що минав дорогий і неповторний час на революцію в Німеччині, Італії та інших країнах. Через це в московських імперіялістів прийшла до голосу відрухова, сліпа і невблагана ворожість до всіх національних рухів, де б вони не з'являлися.

Це вороже почування скріпили думки татарського комуніста з Казані над Волгою Султана Оглу, більше знаного під іменем Султана Галієва, який твердив, що клясичні марксисти роблять велику помилку, коли всю свою увагу і всі свої надії покладають на промислово розвинений Захід, бо недорозвинені країни Сходу є куди кращим ґрунтом для комунізму. Навіть якби на Заході закріпилася диктатура пролетаріяту, — твердив Галієв, — то вона не була б рівнозначною зі світовою революцією, а була б лише продовженням влади Заходу над цілим світом. Дійсну зміну може принести тільки диктатура колоніяльних народів над метрополітальними народами через Антиколоніяльний Інтернаціонал, створений з колишніх або теперішніх колоніяльних народів. Тому, що в колоніях усі верстви населення перебувають під чужою владою і є однаково визискувані, не можна там допускати клясової боротьби; навпаки, комуністична політика но Сході повинна спиратися на союзі всіх кляс (включно з великою і малою буржуазією — А. З.).

Москва спочатку захопилася цими думками, але незабаром схаменулась, що вони можуть бути для неї так само небезпечними, як для Заходу. Вистачить поставити замість Заходу Москву, а замість колоній поневолені нею народи, щоб мати правдиву картину відносин в СССР. Тоді дійсно московський робітник не має спільних інтересів, наприклад, з українським робітником. Перший має більші і ліпше устатковані фабрики, більшу заробітню платню, ліпші харчі, одяг та мешкання, і все це коштом труду і поту українського робітника. Московські комуністи відчули, що останнім логічним висновком колоніяльного комунізму може бути клич виходу зі СССР і створення союзу поневолених народів не тільки без Москви, але навіть проти неї. Тому вона проголосила тези Султана Галієва контрреволюційними, і його самого страчено десь у 1930-их роках.

Не справдилися також московські сподівання, що арабські національні рухи скоро вичерпаються і по них почнуться, згідно з марксистською схемою, гострі суспільні процеси. Навпаки. Націоналізм в арабських країнах з кожним роком ріс і могутнів. У постійній боротьбі він ішов від одного успіху до другого, всюди осягаючи державну незалежність, тоді як компартії на цьому терені були кволі і не мали впливу на хід подій.

М. Скала-Старицький

ПАРИЖ ПІД КІНЕЦЬ СЕЗОНУ

Якщо міряти успіхи й досягнення будь-якої мистецької одиниці, імпрези чи театру тільки касовими прибутками, то музично - театральні імпрези з участю совєтських мистців і ансамблів займуть перше місце в цьогорічному сезоні Парижу. Ще до першого приїзду Хрущова совєти вислали до Парижу своїх двох найбільших „спутніків" музичного мистецтва, Давіда Ойстраха (віртуоз-скрипаль) і піяніста Гілельса. Це, так би мовити, для еліти: міністрів, професорів, інтелектуалістів. Після того для народу, для вулиці, приїхав Ансамбль співу і танцю червоної армії, в числі 185 осіб, під проводом Бориса Александрова. Цей ансамбль виступав день-у-день протягом березня у великій залі Спортового Палацу. Захопленню відвідувачів не було кінця, і тому цей ансамбль перед виїздом Хрущова ще раз виступав цілий місяць у найбільшій залі „Альгамбра", в самому центрі купецької дільниці, так що ввесь паризький „вол-стріт" також мав нагоду спожити відповідну порцію „аполітичного" совєтського мистецтва. Словом, цілий Париж з усіма його соціяльними верствами дістав „миролюбний мистецький" застрик. Хрущов, щоправда, розчарував потім політиків своєю поведінкою на конференції, але ті, яких переконало совєтське мистецтво, стали ще більшими москво- і совєтофілами.

Концертове життя Парижу завмирає приблизно під кінець червня. Це залежить від погоди. Якщо весна рання і тепла, тоді вже в половині червня концертові й театральні залі порожніють і директори оголошують вакаційну переву. Таку передчасну вакаційну перерву почали оголошувати цього року деякі драматичні й комедійні театри уже в травні. За ними пішли концертові залі, а наприкінці червня, як і кожного року, Опера - Комік, яка закінчила сезон виставою „Мадам Бетерфляй" Пуччіні. До речі, цей субвенціонований державою театр уже кілька років стоїть під загрозою ліквідації з огляду на нерентовність. Співоче мистецтво, як таке, а оперові театри зокрема, щораз менше приманюють французького слухача, наставленого віками на зорові ефекти, а в музичній ділянці сьогодні виховуваного такими „співаками" як Моріс Шевальє, Едіт Піяф, Ів Монтан і інші крикуни або, у найкращому випадку, рецитатори шансонів. В інструментальній (симфонічній, піяністичній) ділянці концертового музичного життя справа стоїть дещо краще, але й тут концерти відвідує лише певний відсоток музично вироблених слухачів.

Велика Паризька Опера — це більше репрезентативний театр, як справжня Академія Музики і Співу, якою цей театр офіційно називається. Протягом 11-місячного сезону йдуть тут переважно нудні й нецікаві, ті самі вистави старих опер у запорошених декораціях, старих костюмах і трафаретних поставах, яким іноді більше як сто років. Цього року, крім згадуваної вже „Кармен", перевели з невигідної й тісної сцени Опери - Комік на сцену Великої Опери не менше підтоптану, але завсіди привабливу — „Тоску" Пуччіні. Богомольцем цієї „нової" й відмолодженої „Тоски" знову став драматичний актор і режисер Барсак, а саму ролю Тоски співала по-італійськи Рената Тебальді. Це справжня італійська Тоска, якої напевно бажав собі Пуччіні і яку сам Госканіні вважав за найкращу Тоску. Тебальді відспівала в червні чотири вистави при переповненій залі й ентузіязмі „цілого Парижу", тобто всіх снобів, які приходять тільки для особливих оказій, і справжніх аматорів оперового мистецтва. А що такі оказії, як відомі імена співаків на афішах, завсіди і всюди „роблять" касу, то дирекція Опери запросила на виступи й другого італійського „спутніка" оперового мистецтва, тенора Дель Монака, який саме тепер виступає в „Самсоні" і в „Кармен". Дель Монако — це вже принада не тільки для всіх аматорів солідного італійського „бель канта" і голосу (баритональний тенор), але й для всіх вразливих на мужеську вроду жінок, без різниці віку й походження.

Дель Монако, на мою думку, не є найбільшим співаком, як його часто називає преса і його імпресаріом роблена пропаґанда. Це солідний і добре поставлений голос не особливої краси, але незвичайно мужеський. Ось в чому таємниця великої кар'єри, популярности й успіхів цього співака. Це пристійний, добре збудований чоловік середнього росту, стрункий, темпераментний і не надто музикальний. Актор з нього пересічний. Самсона й Дон Хозе співає він по-французьки, що ще раз дало мені нагоду переконатися в тому, що французька мова таки найтрудніша для співу. Вже Карузо й Шаляпін це твердили а тепер і Дель Монако послужив прикладом. Дель Монако має чудесні й направду великі моменти, але рівночасно з тим пересічні, нудні й нецікаві, до негарних включно. Наприклад, у Самсоні, в другій дії, де Самсон вперше признається Далілі у любові, фразу ніжну, інтимну і так чудесно написану автором-композитором („жи т'еми" — я люблю тебе) співає таким грубим, вульґарним і нешляхетним тоном, що ніяка жінка у світі не повірить такому признанню, але напевно злякається і втече. Даліля не втекла від Самсона - Дель-Монака, бо вона також рипіла досить голосно, як бляшана труба. У загальному постава й вистава добрі, тільки Дель Монако губиться на цій величезній сцені, серед декорацій і партнерів, які перевищують його ростом. Французів майже немає вже на залі. Все це туристи, і то переважно англомовні, яких французька мова не разить так у співі, як тих, які носового призвуку у своїх мовах не знають (німці, італійці, слов'яни, за винятком поляків).

Паризька Опера, маючи два театри (Велика Опера і Опера - Комік), грає властиво цілий рік, бо тоді, коли Опера - Комік починає вакації, грає Велика Опера. Така система дає можливість кожному туристові відвідати Паризьку Оперу в кожній порі року. А що тих туристів найбільше приїжджає до Парижу під час вакацій, тобто в липні, серпні, вересні, то деякі *паризькі оперет*кові театри (Шатлє, Моґадор, Порт Сен-Мартен) й музікголі також грають цілих 12 місяців. Крім того, під час вакацій в околицях Парижу відбуваються різні фестивалі, на яких виступають найкращі сили.

Саме місто Париж майже цілковито опорожнюється і стає дуже приємним, бо виїжджають якраз ті, які його опоганюють і затруюють його повітря бензиновими випарами авт і димом фабрик. Виїхати на вакації вважається в Парижі неписаним законом. Навіть сторожі кам'яниць і замітачі собі виїжджають поза місто, але пізніше, коли пани вертаються засмалені й розхристані. У всякому разі, Париж найцікавіший під кінець сезону, бо тоді він відпружується, стає чемнішим як звичайно. Атмосфера уміжнароднюється, вулиці й бульвари якось наче розширюються, пахнуть липи, якими так густо замаяні вулиці й площі, а на лавочках безцеремонно цілуються паризькі мідінетки (продавчині й адептки різних ремісничих спеціяльностей) не тільки з своїми товаришами-парижанами, але й з туристами, принагідними знайомими свого віку й соціяльного рівня.

З'єдинена Арабська Республіка дістала новий псевдо-парлямент

Каїро. — У цьому тижні збереться в Каїро перший парлямент З'єдиненої Арабської Республіки, не з загального вибору, а з призначення декретом президента Ґамаля Абделя Нассера. Цей псевдо-парлямент буде складатись з 600 членів, в тому числі 400 з Єгипту і 200 з Сирії, що є складовою частиною названої Республіки. Яку половину членів парляменту становлять видатні діячі з попередніх парляментів тих країн, розв'язаних після повалення монархії в Єгипті і приходу до влади військовиків тому вісім років. Саме святкування роковин тієї єгипетської революції призначено на 23 до 26 цього місяця. В З'єдиненій Арабській Республіці всі партії заборонені, а існує тільки Національна Унія, яка є підпорою режиму Нассера. Вона перевела в минулому тижні свій перший конгрес, на якому прийнято 502 резолюції. Між ними одно з перших місць займає ствердження, що дальша боротьба проти Ізраїлю є „питанням життя або смерти" всіх арабів. В резолюції у справі прав жінки та про родинне життя вимагається реформ по лінії „повної еманципації жінок". В З'єдиненій Арабській Республіці все ще обов'язує мусульманське право чоловіка мати 4 жінки, з якими він може розводитись за власною волею.

● **Британійська Установа** для справ атомової енерґії подала до відома у своєму шостому річному звідомленні, що покищо немає вигляків на те, щоб застосувати в найближчому часі для порушування кораблів систему атомових реакторів, базовану на „відомій техніці". Студії над проєктом такого порушуваного з допомогою атомових реакторів корабля 65.000 тонн поємности мали довести неможливість його збудування в теперішньому стані атомового розвитку.

Д-р Богдан Олесницький

НА СТОРОЖІ ГРОМАДСЬКОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ

(Доповідь, виголошена на Ювілейному З'їзді Українських Лікарів у Торонті)

(1)

Силою обставин на північно - американському континенті, в ЗДА і Канаді, опинилось не абияке число українських лікарів. Однак, внаслідок громадської інертности багатьох із наших колеґ, ми навіть сьогодні — в десятиріччя існування нашої організації — не всилі бодай приблизно підрахувати самих себе, і тому оперування такими цифрами, як 500 чи 800, тільки спекулятивне.

Безперечно відрадним фактом для нашої еміґраційної спільноти є те, що нас тут багато, до речі, куди більше, ніж було українських лікарів на західньо - українських землях перед вибухом другої світової війни.

Недостача точних інформацій про наше число не є виною Українського Лікарського Товариства, чи пак його організаційного реферату, бо наша приналежність до УЛТ цілком добровільна, і виникає радше з ідейних спонук та індивідуального почуття громадського обов'язку. Багато з наших лікарів — інколи дуже успішних у професійній праці — не тільки що не беруть участи в діяльності нашої професійної організації і не допомагають їй матеріяльно, але, не відчуваючи ніякої потреби професійного об'єднання з товаришами одної долі, з повною байдужістю відносяться до УЛТ, в існуванні якого не добачають жадної користи для своєї кар'єри.

Існування асоціяльного елементу — загальне лихо еміґрантського середовища, і тому ми в УЛТ не можемо надто песимістично оцінювати нашої невдачі в організаційному секторі.

Десять років нашого існування і діяльности, мережа відділів нашого Товариства по найбільших осередках українського розселення, в яких виростає і оформлюється молодий громадський актив нашої організації — дають повну підставу для оптимізму і є дійсною спонукою для продовжування громадської праці українських лікарів на терені нашого поселення. На порозі нового десятиріччя, в яке вступає УЛТ в Америці й Канаді, загал активних українських лікарів повинен перевірити ідейно - громадські основи, на яких виросла наша професійна організація, і виготовити плятформу, на якій треба продовжувати нашу діяльність.

Коли, примушені силою обставин, ми лишили рідний край, служити якому було нашим священним обов'язком, то, рятуючи наше життя й особисту свободу, ми винесли з собою великий і почесний обов'язок — нашою працею на чужині допомогти нашій Батьківщині і прославити ім'я нашого народу. Наші професійні успіхи і добробут, у якому тепер ми живемо, ніколи не змусять нас забути про наш великий моральний борг у відношенні до країни наших предків.

Всіх нас, українських лікарів на чужині, об'єднує спільна психологічна настанова, що витворилась як наслідок психічних реакцій, які проходили вглибині наших душ з бігом років, — коли студії у „старому краю", перші професійні кроки, жорстокий досвід воєнного часу, нуждене скитальське життя і процес інтелектуального та званевого достосування до нових умовин побуту — дали нам спільний духовий шліф, специфічну психічну структуру, яка змушує шукати один одного і розуміти один одного більше і краще, ніж буває між членами лікарської професії, які не пройшли спільно такої далекої і тяжкої дороги.

Це може і є причиною того, що, не зважаючи на наполегливі зусилля і добру волю, ми на терені УЛТ не зуміли витворити такого товариського клімату, щоб у ньому добре почували себе наші, тут уже народжені і тут виховані професійні колеґи українського походження, для яких наша ментальність і наш спосіб громадського життя чомусь не мають потрібної атракційної сили. До речі, на цьому відтинку треба буде вжити нових заходів і нових, глибше передуманих старань, щоб наша організація в Америці і в Канаді перестала бути об'єднанням самих лише „новоприбулих", але щоб стала вона тереном співжиття і діяльности всіх лікарів українського походження. Це буде тим легше, що з бігом часу новоприбулі перестають бути новоприбулими, але, вростаючи в ґрунт, чесною лікарською працею і високими стандартами знання і професійної етики у більшості випадків здобувають собі вдячність і пошану населення, для якого працюють, а одночасно респект і авторитет серед автохтонних професійних колеґ.

Якраз ця особиста пошана і гідність, здобуті ретельною і чесною професійною працею, — це добре ім'я, здобуте для українського лікаря на чужині, в якій спеціяльно шанують лікарів — іде в особливу користь визвольній справі нашої поневоленої батьківщини, відкриваючи перед здивованим світом дійсну вартість українських людей. Ми в УЛТ повинні здавати собі справу з того, яку велику пропаґандивну ролю відіграє для української справи наша індивідуальна лікарська практика і наш професійний престиж у середовищі, яке донедавна на українського еміґранта дивилося як на безпросвітну чорноробочу масу. Наскільки ж більше значення має існування УЛТ в Америці і Канаді, яке об'єднує понад п'ять сотень лікарів і стоматологів, видає власний медичний журнал і різними заходами змагає вдержати високі принципи особистої, професійної та громадської етики українського лікаря на чужині.

Чисельне й сильне УЛТ — це не абиякий атут для нашої спільноти, і можна щонайменше дивуватися, що так політично - громадський провід, як і наша преса, досі так мало капіталізують самий факт його існування, тоді, коли на сторінках преси, як великі національні досягнення відзначається успіхи наших учнів у гайскулах, наділення стипендіями поодиноких студентів коледжів чи перемогу якогось молодого земляка у „спеллінґовому" контесті. Наша спільнота, яка завжди була вбога на професійних інтелектуалістів, може й не зовсім здає собі справу з престижевих, моральних і матеріяльних користей, що виникають з існування такої численної й організаційно об'єднаної групи, як утворять у ній українські лікарі. А в тім, частинно може це й наша власна вина, що ми не інформуємо достатньо власне суспільство, і тому нас ніби не помічають і не доцінюють нашої ваги у громадянстві.

ІЗ ДІЯЛЬНОСТИ БІБЛІОТЕЧНОЇ КОМІСІЇ НТШ В НЮ ЙОРКУ

В приміщенню НТШ, Домі Культури в Ню Йорку, відбуто 4-го червня засідання управи Бібліотечної Комісії при Філологічній Секції НТШ, яку відкрив і провадив її голова проф. д-р Василь Лев. Управа обговорила ряд актуальних справ, зв'язаних із завершенням оформлення БК, кореспонденцію, зокрема лист бібліотекаря д-ра Коса із Филаделфії, який пропонує створити Українську Асоціяцію Бібліотекарів Америки і Канади, та справу видання Бюлетеню БК.

Після засідання відбуто сходини членів Бібліотечної Комісії з участю 13-ох присутніх та із наступною програмою: Відкриття, що доконав голова комісії проф. д-р В. Лев, реферат про завдання Бібліотечної Комісії виголосив проф. д-р В. Лев, який поінформував присутніх про існування Бібліологічної Комісії при НТШ, яка відновила свою діяльність еміграції та плянує журнал „Українська Книга" за редакцією проф. Романенчука з Филаделфії. На його думку Бібліологічна Комісія майже покривається у своїх завданнях із Бібліотечною Комісією й тому слід ті дві комісії злити в одну, або створити щось в роді Бібліотечного Інституту при НТШ. Над цим питанням розгорнулася дискусія, в якій брали участь мгр. П. Гой, що підтримав думку голови, д-р Ол. Соколишин, який противився злиттю та обстоював окремість Бібліотечної Комісії, як осередка скупчення українських бібліотекарів, що покінчили свої студії в Америці та Канаді, які мають свої окремі проблеми та заінтересовання, зокрема справлення неточних бібліотечних інформацій про Україну серед англомовного світу та познайомлення його із історією друку та культурою України, яка ще нині в транслітерації, каталогуванні чи в довідковій службі представляється нашими ворогами на користь Москви, Польщі чи навіть інших сусідів. Вони мають великі можливості створення при Американській Бібліотечній Асоціяції (АЛА) української секції та навіть слов'янської секції. Така секція могла б впливати на формування плянів слов'янських проєктів в ЗДА, і під цю пору очолюють ряд спеціялістів старої школи, не українців, для яких Україна це провінція Росії, а не самостійна нація з своєю окремою історією та культурою. Такі слов'янські проєкти в ЗДА за американські гроші видають томи бібліографій про Москву Польщу, Чехо-Словаччину, а майже нічого про Україну. Українська Секція при АЛА могла б цьому лихові, як також справі придбання книжок до американських бібліотек, успішно зарадити.

Слідувало обговорення і приняття правильника БК, виготовленого заступником голови БК доц. д-ром Юрієм Фединським із Блюмінгтону-Індіяна, що його прочитав присутнім секретар БК д-р О. Соколишин. В дискусії взяли участь майже всі присутні, а зокрема п-ні мгр. Рожанківська, яка закінчила бібліотечний факультет Колумбійського Університету та яка звернула увагу на співпрацю із УВАН. Д-р Данко звернув увагу, що членство в комісії повинно бути пов'язане із членством НТШ, мгр. Лабунька висловив думку, що БК має згуртувати лише професійних бібліотекарів, ще брали участь в дискусії мгр. Гой, інж. Дутко й інші. Голова й секретар вияснили, що членство в БК не мусить бути пов'язане із членством НТШ й що не тільки професійні бібліотекарі, але всі, що мають зацікавлення, можуть належати до неї.

Заплянована восени скликати ширші сходини бібліотекарів, щось в роді конгресу й обговорити ті всі справи й остаточно затвердити правильник БК.

Про Бюлетень Бібліотечної Комісії реферував д-р Ол. Соколишин, повідомляючи, що перше число вже розіслане всім, друге є в приготуванню, матеріяли напливають із Америки й Канади. Також із кореспонденції видно, що видання Бюлетеня є конечне й позитивно оцінене. Звернуто увагу, що заяви вступу в членство БК напливають із ЗДА й Канади, однак не всі спішаться із їх висилкою. Тому закликано їх посилити негайно в цілі підготовлення ширших сходин чи з'їзду бібліотекарів на осінь. Стверджено, що секретар має на обліку понад 100 адрес. Звернули увагу, що Бюлетень як листок зв'язку має містити довідки про наших бібліотекарів та їх працю в ЗДА та Канаді.

На закінчення сходин мгр. П. Гой поінформував присутніх про свою працю над українською бібліотечною термінологією, як частини словника бібліотечної термінології вісім слов'янських мов й англійської. Після використання відповідної бібліографії доповідач зібрав коло 2923 терміни, які мовно справив ред. Вячеслав Давиденко, а переглядали їх теж проф. Шевельов та проф. Теращаковець. Доповідач звернув увагу на багату московську літературу бібліотечної термінології під сучасну пору та вбогу українську бібліотечну термінологію під совєтами. Справа видання його залежить від роздобуття фінансів. АЛА є заінтересоване в його виданню, застерігаючи собі всі права автора. Однак є ще труднощі із індексом, якого АЛА хоче упростити при помочі відсилки до чисел, що утруднюють його користування. Також Колумбія університеті Прес є зацікавлена в його виданню. Всіх над тим словником працювало шість осіб.

Мгр. Гой порушив справу української секції в АЛА, справу бібліографії українських бібліографій, далі були запити про стан бібліотеки НТШ в Ню Йорку, бібліографії українських видань, що на днях появиться із рамени УВАН-у. Мгр. Лабунька підніс потребу індексу українських статтей.

Мгр. Рожанковська запропонувала працю найближчого з'їзду бібліотекарів розподілити по комісіях й прийти вже на наради із конкретним пляном. Кожний хай застановиться над опрацюванням певних проблем, що можна осягнути кореспонденційним шляхом. Видко велике зацікавлення працею БК.

Засіданням, частинно сходинами керував голова БК проф. Василь Лев, а веденням сходин включно із довідкою про українську бібліотечну термінологію голова поручив вести секретареві БК д-рові О. Соколишинові, який закінчив їх успішно. Слід звернути увагу нашим професійним бібліотекарям ЗДА і Канади, щоб на заплянований з'їзд чи ширші сходини прислали свої заяви чи письмо вступу до БК в цілі їх обліку й розподілення праці.

Д-р Ол. Соколишин—сек. БК

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

До справи нової подорожі Капелі Бандуристів

Мабуть не буде жадним перебільшенням сказати, що вільний культурний світ був потрясений більше брутальним поводженням совєтської дипломатії в особі Микити Хрущова, аніж землетрусом в Чілі чи зривами стихій на Далекому Сході, чи навіть в Східній Европі. Світ сьогодні більше вражений аґресивністю совєтської експансії, як проявами безконтрольної й нескоримої стихії!

Можна спостерегти характерне явище: по мірі нагромадження засобів знищення совєтська потуга в своїй експансії стає нестримнішою за стихію. Але поруч з погрожуванням знищити вільний світ, поруч відвертого фронтового наступу, Совєти стосують не менше загрозливий наступ обхідний.

Використовуючи політику співіснування, коекзистенції, Москва наводнює західній світ продукцією так званого „культурного обміну", стосуючи методу „заспокоювання нервів" враженої хрущовськими погрозами західньої людини.

Мусимо признатись, що ця метода більше небезпечна, як вимахування Хрущова кулаками. Совєтські мистецькі ансамблі співу, танку, спортові дружини — останнім часом буквально полонили західній світ. Витворювалось враження якоїсь монополії Совєтів на міжнародній театральній сцені. Тим більше складалось прикре раження, що захід просто не мав чого протиставити цьому психологічному наступові Совєтів.

Ідеться тут, звичайно, не про рівнозначність мистецьких вартостей, а про методу застосування їх. У Москві добре розуміють „виховавчу" дію мистецтва. Експорт совєтського мистецтва до західніх континентів розрахований на виховання прихильности західньої людини до совєтського режиму. І безперечно, що це „виховання" не лишилось без наслідків. Принаймні, ми мусимо рахуватися саме з такими намірами Москви. Характерне те, що там, де діють совєтські впливи, насаджувані іншими засобами, туди вони не посилають мистецьких ансамблів, скажімо на Кубу.

Якщо Захід не спостерігся протиставитись Москві в цій ділянці її наступу, то це не можна пояснити тільки різним розумінням завдань мистецтва там і тут. На заході просто бракує досвіду, щоб протиставитися силам московським.

При такій ситуації нас, українців у вільному світі, просто зобов'язують обставини включатись в акцію протидії московському наступові засобами мистецтва. Ми маємо і досвід і можливості.

Практика недавньої мистецької подорожі нашої славної Капелі Бандуристів по Европі показала, що та подорож буквально змела всякі сліди вражень від московських виступів на сцені. Фахова европейська критика неподільно признавала мистецьку перевагу нашої Капелі над совєтськими ансамблями. Але та подорож Капелі залишилася епізодом. Епізодичність виступів нашої Капелі не творить тривкого враження у світі. Тим більше треба підкреслити те, коли виступи совєтських ансамблів провадяться пляново й розраховано.

Епізодичність у виступах нашої Капелі просто руйнує її, стомлюючи наше громадянство безконечною таглістю нерозв'язаного питання: бути чи не бути нашій Капелі взагалі! Сьогодні настав час сказати собі відверто — або ми перетворимо Капелю Бандуристів на постійну діючу мистецьку силу, або ми її змарнуємо!

Від Товариства Приятелів Капелі в Дітройті стало відомо, що готується нова мистецька подорож нашої Капелі по Америці й Канаді. Не виключене, що ця подорож може бути продовжена й до країн Південної Америки. Велика справа потребує й великих засобів. Приятелі Капелі й на цей раз вірять, що широкий загал українського громадянства підтримає нашу Капелю у її великому післанництві, і'мя якого є Україна!

Управа Капелі й Товариство Приятелів Капелі плянують, щоб ця подорож стала підготовчою базою до перетворення Капелі на постійно діючу й самовистачальну мистецьку одиницю.

Ставиться питання про опіку над нашою Капелею громадської організації вищого формату, як Товариство Приятелів Капелі. Такого маштабу завдання до лиця нашим репрезентаційним громадсько-політичним централям. І вони б мусіли застановитись над цим питанням.

Управа Капелі Бандуристів і Товариство Приятелів Капелі бажають, щоб наші репрезентативні громадські й політичні організації винесли питання опіки над Капелею на сторінках преси для обговорення його.

Для цього є багато підстав. Одна — це та, що в своїх виступах совєтські ансамблі на Заході, використовуючи мистецьку вартість нашої пісні й танку, обдарованість співаків і танечників українського роду, фальшують і обкрадають духові вартості нашого народу, убивають саме ім'я України у вільному світі! Чому не повинні ж ми протиставитися тут Москві? Чому ворог має нищити Україну її ж духовим добром? Чому ми не маємо поєднати нашу політичну акцію з мистецькою акцією проти ворога? Цих — чому може бути багато. Але чи треба ще нам самих же нас переконувати в цій самозрозумілій справі?

Треба діяти й діяти! І цих кілька думок, взяті з найближчого кола нашої Капелі, подаємо для того, щоб уже почати діяти! Подаємо, сподіваючись, що їх підтримають.

П. Марченко

ЗЛУЧЕНІ ХОРИ В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

Злучені Хори під дир. п. Степанчука, які взяли участь у Святі Героїв в Йонкерс, Н. Й., в дні 12 червня, а то Діточий, Жіночий та Чоловічий Хори при Осередку СУМА в Йонкерс. Допис про це Свято був вміщений у „Свободі ч. 130 здня 9-го липня ц. р.

Річний Концерт Учнів Українського Музичного Інституту в Клівленді, Огайо

5 червня відділ УМІ в Клівленді влаштував у залі Українського Народного Дому два концерти своїх учнів. Перший п год. 5 по полудні для нижчих і год. 7 увечорі для середніх років. Виступали учні кляси фортепіяну пань І. Винницької і Грушкевич і пана Ю. Олійника і кляси скрипки пана Я. Барнича і пана М. Шияна.

Підготовчий курс у першому концерті продемонстрували чотири маленькі панночки — Анна Фаріон, Вірця Угера, Діна Морозинська і Марія Малюца. Вони відважно започаткували виступи дальших учнів. Богдан Піхурко, Соня Павлишин, Влодко Данилевич, Христя і Ліда Кусяки, Ростик Мельник і Люба Росул вже учні першого нижчого курсу. На другому нижчому чули ми Дарію Русин, Рому Фаріон, Петруся Радзикевича, Вікторію Морозинську, Марію Мельник, Андрія Міхняка, Ярослава Панаса і талановиту Ліду Боднар та Галю Малюцу. Гарно виконала сонатіну Шпіндлера Марта Школьник учениця III нижчого і Ярослав Сивий, Юрася Стефаник, Юрій Фаріон і Марта Данилевич. Сильно представляється IV нижчий. Це Олюня Винницька, Орест Василюк і Мирося Баслядинська. Усі троє талановиті і пильні і тому надійні адепти.

Концерт середніх років започаткувало ще двоє учнів IV нижчого Галя Стецяк і музикальна та непересічно пильна Оксана Грушкевич. Гарно звучало „До Елізи" Бетговена у виконанні Орисі Піхурко, як теж і Фоменка „Танок". Рідко виконувану сонату Бортнянського заграла Мотря Грушкевич, а потім грали Марта Савчак і Марія Сидір, обі здібні курсантки III середнього. На IV середньому маємо двох визначних учнів, Бориса Садовського і Ігоря Турчиневича. Оба вони мають певний удар, досить заавансовану техніку, гарне фразування і помітне динамічне зрізничкування та врешті молодечий розмах і свіжість подачі. Оба вони талановиті, витривалі і працьовиті хлопці, і маю надію, що ще не раз почуємо їх гру у щораз кращому виконанні. Садовський грав Скарлаті Сонату Ц, Прокоф'єва Прелюд і Богданова Дударик. Турчиневич: Бетговена Контра Данс і Качатуріяна Токкату. Звенислава Кришталович, Галя Коцюмбас і Леся Руденська учні теж IV середнього, закінчили концерт.

Клясу скрипки у першому концерті презентувала Петруся Собчак. У другому Орест Швабінський і Ігор Воляник — учні п. Я. Барнича і Катря Шолудько, Андрея Келлер і Галя Стрілець — п. М. Шияна.

Цьогорічний концерт — це вже сьомий з черги нашого відділу УМІ. І знову пригадав він нам, що маємо здібну і працьовиту молодь, для якої варта трудитися і якій безумовно треба дати можність учитися музики, щоб заокруглити її загальну освіту, щоб навчилася вона брати активну участь у творенні музики, щоб училася витривалости і самодисципліни та врешті, щоб з її рядів виросли молоді виконавці і композитори.

Як і все, програма мала велике число українських творів. Про це УМІ зокрема старається, щоб привчити молодь своє любити і шанувати. На кінець не можу відмовити собі приємности скласти признання п. І. Винницькій, керівникові нашого відділу УМІ від самих початків його існування, за ту жертвенну і тиху працю, яку Вона виконала для нашого відділу на протязі стількох років.

М.Г.

● Так звану „доктрину Монро" предложив був американський президент Джеймс Монро 2-го грудня 1823-го року Конґресові і в ній заявив, що жодна европейська країна не сміє вмішуватися до американських справ, бо ЗДА мусіли б тоді виступити в обороні Західньої Півкулі. Недавно Нікіта Хрущов висміював цю доктрину і погрожував, що СССР бомбардуватиме ЗДА, коли вони виступлять проти комунізму на Кубі. Президент Айзенгавер відповів Хрущову, щоб „здалеку тримав руки від Куби".

● Більшість із 1.200 американських місіонерів не зазнав досі канських протестантських місіонерів у бельгійському Конґо, залишаться на місцях своєї місійної праці і не думає виїздити з Конґо.

Поминки за поляглих за волю України в Ню Гейвені, Коннектикат

З ініціятиви місцевого Відділу ОбВУА скликано в Ню Гейвені Об'єднаний Комітет організацій для вшанування пам'яти тих, що віддали своє життя за Рідний Край. Заходами цього Комітету 4-го червня в залі при гр.-кат. церкві св. Михаїла відбулася жалібна академія, в якій приймали участь майже всі організації м. Ню Гейвену. Вступне слово виголосив голова місцевого Відділу ОбВУА сотник О. Козловський. Святочну промову виголосив меценас Роман Гуглевич. Він згадав про тяглість історичної боротьби за українську державність. Починаючи від княжих часів, а також в добі гетьманату, Україна завжди ставила рішучий спротив проти всіх окупантів. В нерівній боротьбі полягло багато вірних синів України, але їх кров ще більше гартувала і закликала молодь до дальшої боротьби. В останніх наших змаганнях за ту саму ідею віддав своє життя Голова Директорії і Головний Отаман Армії УНР с. п. С. Петлюра, що все своє життя присвятив на боротьбу з ворогами нашої держави. Полягли також або на полі слави, або від руки підступного ворога інші чільні провідники українського визвольного руху. сл. п. Є. Коновалець, Шухевич, Бандера. Їхня пролита кров має в собі непереможну силу духа та дає імпульс до боротьби аж до остаточної перемоги.

В мистецькій частині виступали учні Рідної школи при церкві св. Михаїла під керівництвом директорки Е. Матвієнко. Вони добре виконали ритмічні вправи до пісні „О, Україно", в супроводі уч. УП кляси Христі Добчанської (піяно); Галя Лісевич уч. УІІІ кляси, деклямувала „Україна", вірш Вереса; Панна Ольга Горечко — „Поклін героям". В. Щербака з добрим виконанням.

Панна Таня Яхницька майстерно виконала на піяно комп. Ліста „Фоссеноль".

Хор Союзу Жінок Українок під керівництвом П. проф. М. Гижої виконав дві пісні — „Лічу в неволі" слова Т. Шевченка, муз. Січинського і „Україно" — Гнатишина. Добірні голоси і дуже добре виконання справили на присутніх сильне враження. Жалібна академія закінчилась відспіванням національного гимну. На Зелені свята 5-го червня о год. 10 в гр.-кат. церкві відбулася панахида за всіх поляглих в боротьбі за ліпшу долю Рідного Краю. Змістовну проповідь виголосив місцевий парох о. С. Чомко. Того ж дня о 2 годині по полудні місцеві комбатанти, Пласт та численні громадяни відвідали цвинтар св. Лаврентія. На могилах українських вояків були зложені вінки. На деяких могилах виголошено промови. Імпровізований хор з місцевих громадян виконав пісні „Чуєш, брате мій" і „Ой Морозе Морозенку". З легким серцем залишали кладовище наші громадяни, виконавши свій обов'язок супроти тих, що віддали своє життя за волю України. Дай, Боже, щоб ця відновлена в Ню Гейвені традиція поширилася на всі осередки українського життя у вільному світі.

К. М-ко

„Рідна Школа" в Джерзі Сити вшанувала пам'ять великого Митрополита

11-го червня відбулося в церковній залі св. Петра і Павла вшанування пам'яті Великого Митрополита Андрея Шептицького святом, учнями Рідної Школи.

Свято відкрив директор школи проф. С. Мухин, об'яснюючи заслуги Великого Митрополита. Звернення митрополита „До вас любі діти" у віршованій формі Лесі Храпливої продеклямувала Наталка Гузар, учениця 4-ої кляси.

„Молитву за мудрість" складену Митрополитом Шептицьким 1939 року, а друковану в дитячому журналі „Веселка" передав учень 2-ої кляси Петро Дзвоник. Святочну доповідь про життя, працю і страждання Великого Митрополита України виголосив проф. Е. Ясіновський.

Закінчуючи праграму, учениця 6-ої кляси, Олександра Сененко продеклямувала „Тінням Архипастиря". Директор школи С. Мухин закінчив скромне свято, а 90 учнів школи разом із присутніми 50 батьками відспівали молитву „Боже, послухай благання".

Марія Гаврилюк
учениця Рідної Школи

● В Індії почався в понеділок дня 11 липня ц. р. страйк урядових службовців, які вимагають встановлення мінімальної платні для них у висоті 125 рупій (26.25 дол.) місячно. В страйку беруть участь поштові, телеграфічні і телефонічні службовці, як теж урядовці центральних установ та службовці урядових залізничих і летунських компаній. Для продовжування діяльности важливих ділянок покликано військові з'єднання.

ТОРЖЕСТВЕННЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ
НОВОЗБУДОВАНОЇ
Церкви св. Верх. Ап. Петра й Павла
в ЛУДЛОВ — LUDLOW, Mass.
Newberry Street
— відбудеться —
в неділю, 24-го липня 1960 р.
в год. 3:00 по полудні
Чин благословення Церкви, Престола — доверщить
Їх Ексцеленція ВПреосвященний Єпископ
Кир Амврозій Сенишин, ЧСВВ,
при співслуженні духовенства.
В год. 5:00 по пол., в церковній залі
буде
БЕНКЕТ
До численної участи в цьому торжестві запрошує Всіх Вірних та Гостей
о. Николай ДЕРЕШ
з Комітетом: І. Ганущак, С. Бойко, Н. Гайовий, Д. Харко, В. Федорів, М. Пукіш.

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ Й НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇЙ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

В нашій КНИГАРНІ можна набути:

THE BEST ANSWER IS AMERICA
a Biography of Dr. Alexander Sas-Jaworsky
by Joe CHOATE .... $ 3.95
Nicholas L. Fr. CHIROVSKY:
THE ECONOMIC FACTORS IN THE GROWTH OF RUSSIA .... $ 3.75
THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY IN FIGHT FOR FREEDOM .... $ 3.25
Д-р Антін КНЯЖИНСЬКИЙ:
ДУХ НАЦІЇ — Соціологічно-етнопсихологічна студія. Стор. 290. .... $ 4.00
Р. КІПЛІНГ:
БРАТИ МОУГЛІ. (Оповідання з життя дитини між звірятами). Стор. 235. .... $ 1.00
Володимир РАДЗИКЕВИЧ:
ПРИЛЕТІЛА ЗИМА БІЛА .... $ 0.95
Замовлення і належність слати:
SVOBODA
83 Grand Street — JERSEY CITY, N. J.

Найновіше видання КОБЗАРЯ!
БУДУЄМО ПАМ'ЯТНИКИ Т. ШЕВЧЕНКОВІ З ГРАНІТУ І БРОНЗУ, ЗБУДУЙМО ТАКОЖ ЖИВИЙ ПАМ'ЯТНИК!
У КОЖНІЙ ХАТІ
КОБЗАР
Т. ШЕВЧЕНКА
ПОВИНЕН БУТИ, БО ЦЕ НАЙКРАЩИЙ ЖИВИЙ ПАМ'ЯТНИК!
Саме тепер вийшов з друку новий КОБЗАР, — це повне народне видання з поясненнями проф. В. Сімовича та проф. Я. Рудницького. Гарний папір, тверда полотняна обкладинка з золотими витисками, в окремій обгортці з целюльоїду, 464 сторінок друку, величина 6 × 9 інчів.
Це дійсно люксусове видання
Української Вільної Академії Наук і Клюбу Приятелів Української Книжки.
Ціна — $ 7.50
(з поштовою пересилкою)
Замовлення слати:
SVOBODA
81-83 Grand Street — Jersey City, N. J.
ПАМ'ЯТАЙМО, ЩО ЦЕЙ КОБЗАР — ЦЕ НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ВСІХ, А ГОЛОВНО ДЛЯ ДІТЕЙ І ВНУКІВ.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 4-го липня 1960 р., в Норд Бей, Онт., згинула трагічно, на 48-му році життя
бл. п. Марія
ҐОРОНЬ ЦЕПУХ
Незабутня
МАМА, СЕСТРА і ДРУЖИНА.
Похорони відбулися дня 9-го липня 1960 року в Монтреалі, Кве., Канада, на українському греко-католицькому кладовищі.
В глибокому жалю:
МИКОЛА — муж
ЛЕВ — син
ОЛЕНА і ЛЕВ ГУМЕННІ — сестра з мужем

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 14-го липня 1960 р., упокоївся в Бозі довголітній секретар 196 Відд. УНС в Джерзі Ситі на 63-му році трудолюбивого життя.
Наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО,
бл. п. Микола ЦІНЮРЧИН
ПАНАХИДА — в ПОНЕДІЛОК, 18-го ЛИПНЯ 1960 р., в год. 7:00 веч., в пох. заведенні І. Ковальчика, — при 129 Ґренд вул., в Джерзі Ситі.
ПОХОРОН — у ВІВТОРОК, 19-го ЛИПНЯ 1960 р., в год. 9:00 ранку, з пох. заведення до церкви св. Петра і Павла, при Ґрін вул., де в год. 9:30 відправиться Служба Божа, а опісля Тіло Покійного буде перевезене на Holly Cross Cemetery, N. Arlington, N. J.
Дружина — АННА
син — ВОЛОДИМИР з Дружиною
внучка — ДЖЕНІ і Рідня

В 1961 році минає сто років з дня смерти великого українського Кобзаря ТАРАСА ШЕВЧЕНКА Українське громадянство, шануючи його пам'ять, кожного року відзначало ШЕВЧЕНКОВІ ДНІ, 9-го і 10-го березня, окремими святами. В наступному році такі святочні літературно-музичні зібрання мають бути найбільш змістовними і урочистими.
„КАТЕРИНА"
Опера на три дії
Музика МИКОЛИ АРКАСА
за Т. Шевченком.
Опера „КАТЕРИНА" побудована на драматичній однойменній поемі Т. Шевченка, захоплює слухачів своєю музикою і змістом, була завжди в репертуарі кращих українських театрів і дійсно є народньою оперою.
Ціна у твердій оправі 10 долярів. Адреса для замовлень:
SVOBODA
83 Grand Street — JERSEY CITY, N. J.

BANK
ВАШІ ОЩАДНОСТІ
Користайте з вигод банкової забезпеки для Ваших фондів — а банкової вигоди для себе, з багатьома фінансовими услугами, все разом під одним дахом. Збільшуйте свою резерву готівки на непередбачені випадки, нагоди, і приємности в майбутньому в банковім ощадностевіім конті у нас!
HUDSON COUNTY NATIONAL BANK
IN JERSEY CITY
Montgomery at Washington St.
• Jackson at Wilkinson Ave.
• Central Ave. near Bowers St.
• Pavonia Ave. at Grove St.
• 40 Journal Square
Відкрито:
• в ПОНЕДІЛОК вечором
IN BAYONNE
⊙ Broadway at 23rd Street
IN GUTTENBERG
• 68th St. at Bergenline Ave.
IN HOBOKEN
• River at First St.
Відкрито:
⊙ у П'ЯТНИЦЮ вечором
Member Federal Deposit Insurance Corporation

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

BUILDING SERVICE MATRONS

ДО НІЧНОГО ПРИБИРАННЯ,
у великих модерних бюрових будинках в Мангеттені. —

Платня — юнійна ставка — $1.64 на годину. Від 6-ої вечора до 12-ої ночі, від понеділка до п'ятниці. Якщо не маєте досвіду в чищенні — навчимо. Всі користі — шпиталь, операції, забезпечення на життя, пенсія й вакації.

Голоситись щоденно від 10:30 ранку. Принесіть це оголошення і останні рекомендації до:

20 East 27th Street
NEW YORK CITY

● REAL ESTATE ●

ДОМИ на ПРОДАЖ
КВІНС

ASTORIA —
чудовий, 1-род., мур., 6-кімн. дім, викінчений підвал, город, близько сабвею. — $18,900.

LOEB HOLDING CORP.
22-40 — 31st Street
Astoria, N. Y.
AStoria 8-9200

Читайте щоденник „Свободу"

ДО ВИНАЙМУ — (FOR RENT

При українськім старшім подружжі до винайму в Елизабеті, Н. Дж.
ДВІ ГАРНІ КІМНАТИ,
з меблями або без, з уживанням кухні, лазнички і гаражу. Огрівання, гаряча вода, повний комфорт. Родинна атмосфера. По ближчі інформації прошу телефонувати:
ELizabeth 3-6431

● КНИЖКИ ●

Добре читання для дітей і молоді.

Сойка-Штукарка
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
ЦІНА $1.00
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

Я. Зубаль

ТАК ГРАЛА „УКРАЇНА"...

Петрів — герой дня

Минає тридцять років, як відбулася ця подія чи радше спортова імпреза, та спогад про неї залишився живо і виразно в пам'яті. Була бо вона особливо цікава.

Усім відомо, що львівське Т-во „Україна" протягом яких двох десятиліть було репрезентантом і носієм українського спортового життя на західньо-українських землях. „Україна" займала ввесь час перше місце в українському спорті, і з цього випливала велика відповідальність, з якої вона вив'язувалася по змозі якнайкраще. Усі ще пам'ятають, що її успіхи і неуспіхи мали широкий відгук серед українського спортового і спортолюбного громадянства. Настрої ці видні, як на чутливому барометрі, по кожних важливих змаганнях.

Розмірно мало згадується у нас про львівську „Україну". А шкода, бо тодішні спортовці були дуже жертвенні у важкій боротьбі за все кращі осяги українського спорту і за добру славу українського спортового імени. Добре згадувати ці минулі події ще й тому, що це може бути корисним прикладом для наших молодих спортовців, як їхні батьки колись справлялися і скільки вкладали завзяття і гарту для вироблення перемог.

Ще одною ціллю цього нарису є пригадати нашій спортовій громаді колишню зірку „України" Петрова. Колись у „Свободі" з жалем згадувалося, що про нього немає жадних вісток. Може цей спогад в дечому причиниться до відсвіження пам'яті про нього, може хтось або й він сам відгукнеться.

„Україна" змагалася не тільки у Львові, але й часто виїжджала на ліґові та товариські змагання на провінцію. Мова тут про футбольні змагання, а „Україна" звичайно бувала першуном і в інших ділянках спорту, як відбиванка, бокс, теніс, легкоатлетика. Хочу описати виїзд „України" до Станиславова і відбуті там змагання з польською А-клясовою дружиною „Станіславовія".

Був гарячий і парний літній день в 1930-их роках. Напередодні грали наші гості з жидівським спортовим клюбом „Гакоаг" і виграли легко у відношенні воріт 3:1. Жидівська дружина була сильнішою від польської, і тому на наступні змагання зі „Станіславовією" з'явилися жиди дуже численно, щоб, як казали, надивитися, як то „Україна" буде „розкладати" поляків. Але і вони, і ми, українські глядачі, розчарувалися. Не знати, чи перемучення від дороги і вчорашніх змагань, чи сильна спекота, чи якась пасивність, що часом находить змагунів, так поділяли, що вже в першій половині гри „Станіславовія" провадила у відношенні 3:0. Заносилося на скандал, на нечувану поразку знаної дружини у змаганнях з набагато слабшою.

Та сталося щось небувале. Під час перерви ні один із змагунів „України" не зійшов з площі, а всі посідали в коло і так мовчки сиділи. Потім голова Т-ва Чучман звернувся до них із якимсь словом, яке вони без жадного протесту вислухали. Мабуть він їм добре ударив по амбіції, бо по перерві дружина стала зовсім не тою.

Як та буря, зірвалися хлопці до нападу на ворожі ворота. Високий і рудоволосий Петрів був центром усіх акцій і всісї уваги глядачів. Поляки ні разу не прийшли до слова. М'ячі подавали до Петрова, а він провадив через цілу площу, дріблював, „кивав" усіх і стріляв на ворота. Вже в перших хвилинах забиває він прегарні ворота під радісні оклики всісї публіки. За якийсь час знову падають ворота і ціла їх серія. Втішені жиди кричали на ввесь голос: „Давай, Петрів, давай!" І так було аж до кінця змагань. Сам Петрів забив четверо воріт. І кінцевий вислід був 5:3 в користь „України". Честь була врятована, і в цьому була велика заслуга усіх змагунів, що виказали невгнуту волю до перемоги. Найбільше слави зібрав герой дня Петрів, якого публіка на руках знесла з грища по скінченні гри.

Змагуни „України" доказали, що правдиві спортовці не сміють зражуватися і падати на дусі, а при сильній волі і охоті до гри завжди можлива перемога.

● VACATION · RESORTS ●

Проведіть **ВАКАЦІЇ**
в УКРАЇНСЬКОМУ ПАНСІОНІ
БІЛИЙ ДІМ (WHITE HOUSE)
Accord, N. Y.
4 милі від „СОЮЗІВКИ".

Просторі КІМНАТИ та окремі БОНҐАЛА з кухнею, модерний, великий, КУПАЛЬНИЙ БАСЕЙН, добірна КУХНЯ, ЛІС і РІЧКА.

Адреса: WHITE HOUSE
Accord, N. Y. — Tel.: Kerhonkson 8018 M
Кімнати замовляти також в Ню Йорку: тел.: EV 3-1830.

ДОЇЗД автом з Ню Йорку: Thruway Exit 18, повернути вліво до Route 209, опісля вправо до Route 55 (44), а звідси вправо по дороговказі Accord. The White House находиться 1 милю за готелем Granite.

Автобуси лінії Short Line виїжджають з Bus Terminal-у при 41-ій вул і 8-ій Еве. в Ню Йорку. Висідати в Accord. 1 миля від White House.

СТЕПАНІЯ КРИНИЦЬКА — власниця.

Приймається зголошення
ДІВЧАТ і ХЛОПЦІВ у віці від 7 до 12 р. життя
на
Виховно-відпочинковий Табір
що почнеться — на БОБРІВЦІ
зараз після закінчення Вишкільного Пластового Табору і триватиме
від 24-го ЛИПНЯ до 28-го СЕРПНЯ ц. р.
Зголошення приймає: ВАСИЛЬ ГРИЦИНА
c/o BOBRIWKA — UKRAINIAN RESORT CENTER, Inc.
North Colebrook, Conn. — Tel.: (Winsted) FR 9-8210

▶ НОВЕ ВИДАННЯ:
ПОВНИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК
К. АНДРУСИШИНА і Я. КРЕТА.
1163 стор. — 95,000 слів і 35,000 фраз і зворотів.
ЦІНА: $12.50
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Володимир ДОРОШЕНКО
ПРОСВІТА
ЇЇ ЗАСНУВАННЯ И ПРАЦЯ
Просвіта у Галичині 1868-1939. Просвіта в інших країнах. Література про „Просвіту".
Стор. — 102 Ціна — $1.20

М. ПАСІЧНИК
КВІТИ З УКРАЇНИ
Оповідання
ЗМІСТ: Подільський сирота. Бранці. Земля. Юні передзвони. Між гуцулами. Осінні відгомони. Свят-Вечір в чотирикутнику смерти. Квіти з України.
Стор. — 123 Ціна — $1.50

Належність прошимо слати тільки ЧЕКАМИ АБО ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ:
SVOBODA
P. O. Box 346 — JERSEY CITY, N. J.

Цар-Соловей
Казка
Брошура — $0.35
тверда оправа — $0.75

А. КАЩЕНКО:
Борці за правду
Історичне оповідання
Ціна — $0.50

Тарас ШЕВЧЕНКО:
Гайдамаки
з портретом Автора і ілюстраціями
Ціна — $0.50
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ЮНАЦТВО В ОБОРОНІ РІДНОЇ ЗЕМЛІ
Спогади про участь української молоді у визвольних змаганнях 1918-1920.
Зібрав матеріяли та впорядкував
Володимир ТАТОМИР.
Стор. 164 Ціна: $2.00
Замовлення і належність слати на адресу:
СВОБОДА
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J.

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ
„ВЕЛИКЕ ЦАБЕ"
що знайомить з життям давніх предків українського народу.
Понад 300 ілюстрацій.
Стор. 160.
ЦІНА $2.50
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ЗДА оскаржують Кубу в „економічній аґресії"

Вашингтон. — Представник державного департаменту заявив, що уряд ЗДА оскаржує уряд Фіделя Кастра в „економічній агресії" у відношенні до цієї країни, бо досі вже сконфіскував американського майна на суму 700 мільйонів долярів. В другій ноті американський уряд протестує проти заарештування в Гавані американських журналістів, не подаючи їм жадного оскарження. Цю справу обговорювали також на надзвичайній сесії Ради Організації Американських Держав. — Представник Перу запропонував, щоб до Вашингтону з'їхалися закордонні міністри всіх 21 американської держави, щоб розглянути загрозу для Західньої Півкулі. 17 членів цієї ради погодилися на цей внесок, і цю справу мають обговорювати в понеділок 18-го липня, в першу чергу мають порушити справу відношення СССР до Куби.

Бельгія, мабуть, зірве дипломатичні взаємини з СССР з приводу Конґа

Брюссель. — Бельгійський прем'єр Ґастон Айскенс заявив у більгійському парляменті, що він викликав з Москви амбасадора Бельгії для нарад над ситуацією, що настала після оскарження Бельгії Хрущовим в „аґресії" проти Республіки Конґо, що їй сама Бельгія признала 30 червня ц.р. державну незалежність, при чому на акті її проклямації був приявний бельгійський король. Бельгійський міністер закордонних справ Пієр Віні викликав в минулу суботу до себе совєтського амбасадора Сергея Афанасєва. Їх розмова тривала — 5 хвилин. Совєтська амбасада відіслала назад бельгійську ноту протесту проти виступу Хрущова з зазначенням, що та нота є „образливою для Совєтського Союзу".

ЦК Компартії СССР слухняно затверджує політику Хрущова

Москва. — В суботу 16 ц. м. скінчилися 4-денні наради Центрального Комітету Компартії СССР затвердженням ухвал, прийнятих в минулому місяці на з'їзді совєтських та сателітських комуністичних „промінентів" у Букарешті. У тих ухвалах, продиктованих Хрущовим, затверджувалось його політику ніби-то співіснування. Головним звітодавцем про з'їзд у Букарешті був Михаїл Суслов, а Хрущов обмежився цим разом тільки до короткого всупного слова. На тих останніх нарадах ЦК Компартії викинули 80-літнього Климентія Ворошилова з партійної Президії, а наступника Ворошилова на становищі голови Верховного Совєта Леоніда Брежнєва, з партійного Секретаріяту. Ці зміни пояснено переходом Ворошилова цілком у стан спочинку та „браком часу" у Брежнєва виконувати подвійні обов'язки. Президія Компартії, очолювана Хрущовим, нараховує теховує тепер 14 членів, а партійний Секретаріят лише 5.

Сенатор Генрі М. Джексон вибраний на голову Демократичного Крайового Комітету

Лос Анджелес. — 16-го липня вибрали на голову Демократичного Крайового Комітету сенатора з Вашинґтону Генрі М. Джексона. Цей вибір стався після резиґнації Пола М. Ботлера. Джексон є першим головою — не католиком — Крайового Комітету від 1928 року, коли кандидатом на президента був католик Ал Сміт. Пізніше кандидатами були некатолики, а головами були католики. Сенатор Джексон зможе тільки частинно працювати на пості голови партійного комітету, бо він мусітиме виконувати і сенатські обов'язки, тому сен. Кеннеді назначив йому ще Лоренса О. Брасна як організаційного референта. Джексон не братиме винагороди за свою працю, а Ботлер діставав по $25,000 річно. Джексон заявив, що старатиметься зцентралізувати всю виборчу кампанію, щоб не повторилися помилки Адлея Е. Свівенсона з 1952 і 1956 років, коли кандидат на президента мав окремий аґітаційний штаб.

У ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ ЗГИНУЛО 8 НАЙКРАЩИХ ФУТБОЛІСТІВ ДАНІЇ

Копенгаґа. — В минулу суботу 16 ц.м. згинуло 8 найкращих данських грачів копаного м'яча, як швидко після відлету з копенгаґського літовища літак — з невідомих причин — впав у море. Пільот, що був одиноким членом залоги, смертельно ранений. Більше осіб у тому літаку не було. Смерть отих данських копунів виключає щоб Данія могла взяти участь в Олімпійських змаганнях копаного м'яча.

● В перших шістьох місяцях до нюйоркського порту прибули 83 нові кораблі, між якими були особові і товарові судна, що мали 864,614 тонн посмности. Ці кораблі, що відбули свої перші подорожі до Ню Йорку, були власністю 15 закордонних держав. Найбільше було норвезьких кораблів — 22, англійських — 18 і голляндських — 9

Чеські комуністи скасували остаточно псевдо-автономію Словаччини

Прага. — Чеські комуністи виявили себе не меншими шовіністами й централістами супроти словаків, як були колись праві партії, так само, як большевики перебрали політику чорносотенців. В минулу суботу 16 ц.м. проголошено в ЧСР зміну конституції по лінії повної централізації. ЧСР названо „Чехословацькою Соціялістичною Республікою", а новим гербом є жовтий лев в оточенні 5-х 5-раменних червоних зірок. Скасовано 21-членну автономічну Раду Словаччини, та на її місце покликано нову 8-членну Раду з осідком не у Братиславі, а в Празі. Всі важливіші політичні й адміністраційні справи Словаччини, які насправді і раніш вирішувались у Празі і були продиктовувані Братиславі, надалі вже формально належать до юрисдикції чеського уряду. Скасовано теж поняття „приватної власности" та створено термін „особистої власности", що її ще більш обмежено.

В Італії об'єднались партії центру

Рим. — Чотири центрові італійські політичні партії — Християнсько-демократична, Соціял-демократична, Ліберальна і Республіканська створили бльок для підтримки нового італійського уряду, що буде складатись знову з членів тільки одної Християнсько-демократичної партії. Прем'єр Фернандо Тамброні, мабуть, зречеться, а новим прем'єром стане знову Амінторе Фанфані, лідер лівого крила тієї керівної італійської партії. Внаслідок комуністичних заворушень згинуло в Італії в цьому місяці 10 осіб.

Пенсійні фонди зросли на 150 відсотків і становлять $100 більйонів

Ню Йорк. — Інститут для справ життьових забезпечень звітує, що в останній декаді приватні і публічні пенсійні фонди збільшилися на 150% і зближаються до казочної суми $100 більйонів. Найбільше зросли приватні пенсійні фонди, які деколи є забезпечені, а деколи ні. Контрольовані урядом пенсійні фонди зростають в темпі, що є на двічі менше як приватні. Крім цього сильно зростають суми життьових забезпечень і ощадностевих вкладок та інші подібні ощадності. Ці фонди працюють в формі позичок в користь розвитку промисловости, даючи їй капітал. Контрольовані урядом пенсійні фонди в 1950 році становили $25.7 більйонів, а при кінці 1959 року вони виносили $50.9 більйона. Пенсійні фонди під контролею стейтів і міських управ в 1950 р. становили $5,2 більйона, а в січні 1950 року — $17.6 більйона.

Видатки на інвестиції збільшилися на 14 відсотків

Ню Йорк. — Крайове Кредитове Товариство в своєму місячному звіті стверджує, що видатки підприємців на інвестиції в фабриках і на нове влаштування в першій половині ц.р. збільшилися на 14 відсотків в порівнянні з тим самим часом минулого року. Збільшення видатків на інвестиції спричинило пожвавлення в економіці країни. Найбільше інвестиційних видатків йде на модернізацію та механізацію фабрик. Видко також змагання в промислах до централізації, щоб збільшити продукцію. Численні підприємці видають великі суми на те, щоб поліпшити якість своїх товарів, щоб втриматися на ринку в боротьбі з конкурентами. Видко збільшений рух в будівельному промислі, і будівельні матеріяли є у великому запотребуванні. Дешевший кредит вможливлює діставати підприємцям більші прибутки.

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК НА ВСІ НАГОДИ
ЦЕ
МАЗЕПА
трилогія
БОГДАНА ЛЕПКОГО
Ціна за цілість — шість томів
$21.00
Замовлення слати на адресу:
SVOBODA
83 Grand Street JERSEY CITY, N. J.

Тількищо появилась
У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА"
нова повість
ІВАНА СМОЛІЯ:
„У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї"

Коли змова найбільш кровожадних в історії диктаторів Гітлера і Сталіна в 1939 році викликала другу світову війну, то вже від гуку перших її пострілів задрижали й почали валитися державні кордони і системи, відкриваючи шлях до найбільш бурхливої, насиченої несподіванками зустрічі двох суперечних світів: східнього і західнього. Перша така зустріч відбулася на західніх українських землях, і на її тлі, в обрамуванні незрівняних своєю красою українських Карпат, Іван Смолій, у своїй новій повісті „У зеленому Підгір'ї", розвиває акцію повісти, вправною рукою мистця малюючи хвилюючі образи найглибших людських переживань та колізій.

Це — перший мистецький реалістичний твір про зустріч двох, ворожою рукою поділених, рідних, українських світів з їхніми суперечностями і пристрастями, що розпалюються довкола одвічних людських прагнень: правди і волі. Глибокі проблеми життя і боротьби у грізній воєнній добі і перемога добра та краси, представлені мистецькими образами в цій книжці, дадуть справжню насолоду і принесуть безсумнівну користь кожному, хто її прочитає.

Книжка має 190 сторінок друку та в мистецькій кольоровій обкладинці.
Ціна — $2.50
Замовляти у В-ві:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

SARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
Великий вибір різних ТОВАРІВ, по низьких цінах.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ:
Гетьман Мазепа
Ціна — $0.25

Богдан ЛЕПКИЙ:
Маркіян Шашкевич
Ціна — $0.60

Юрій КМІТ:
В затінку й на сонци
Ціна — $0.60
Спішіть з замовленням:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Посмертні Згадки

Єлена МЕЛЬНИКЕВИЧ, довголітня членкиня Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбою, Н. Дж., померла 6-го липня 1960 р. у Перт Амбой Дженерал Госпітал, на 69-му році життя. Покійна народилася 16 травня 1896 р., походила зі села Гучкова, пов. Сянік, Зах. Україна. До Т-ва і УНС вступила 1925 р. Покійна полишила у смутку чоловіка Юрія, 2-ох синів: Стефана і Йосифа, 3 доньки: Катерину, Марію та Єлену й 9 внуків. Похорон відбувся 9-го липня 1960 р., з україн. кат. церкви Успення Преч. Діви Марії, при участи Родини, Односельчан, Членів Т-ва та Знайомих. Тлінні останки відпроваджено на вічний спочинок, на парафіяльний цвинтар. — В. Їй П.!
І. Будняк, секр.

Степан ГІЛЬ, член 8 Відд. УНСоюзу в Йонкерсі, Н. Й., помер, по довгій недузі, дня 8 липня 1960 р. Покійний народився 7-го серпня 1916 р., в с. Добрусині, пов. Жовква, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Ольгу, доньку Любу і сина Мирослава. До УНСоюзу вступив 1949 р. Похорон відбувся в понеділок, 11 липня 1960 р., з пох. заведення до церкви св. Михаїла, а відтак на цвинтар св. Йосифа. Вічна Йому Пам'ять!
В. Мандзій, секр.

Михаїл ТУРКО, — довголітній член Т-ва і УНСоюзу, Відд. 325 в Брукліні, Н. Й., упокоївся у Бозі дня 26-го червня 1960 р., на 66-му році життя. Покійний нар. в селі Сілець, пов. Сокаль, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марію, сина Йосифа, синову Глорію, 4 внуків, шваґра, шваґрову та дальшу і ближчу родину. Отець декан В. Андрушків відправив Службу Божу та прощальний Молебень. Покійного поховано на цвинтарі св. Івана Мідел Виллидж, Квінс. — Родина засилає всім щиру подяку за квіти та за пожертви на Служби Божі та всім, що віддали останню прислугу Покійному. Вічна Йому Пам'ять!
І. Малик, секр.

Катерина ЦІЛЬНИК, членкиня Т-ва „Дністер", Відд. 361 УНСоюзу в Ню Йорку, померла в дні 29-го червня 1960 року, на 82-му році життя. Покійна походила зі села Трудовач, пов. Золочів, Зах. Україна. В молодості своїй прибула до Америки та належала до покоління піонерів - українців, що клали підвалини під зорганізоване українське суспільно-громадське та релігійне життя, враз зі своїм покійним чоловіком Василем. Виховала вона трьох синів: Василя, Дмитра і Пилипа та дві доньки: Катерину, зам. Гуцалюк та Павлину, зам. Воловець. Полишила, крім своїх дітей, ще 4 внуків та 4 правнуків. — Вічна Їй Пам'ять!

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна й найкраща
У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 4488. Нова зустріч

Раннє сонце ясно освічувало Тарзана і Бетті Кол. Вони відпочили і продовжували свій шлях до побережжя, звідкіля вона могла б від'їхати до дому...

Але сонце освічувало також і постать Жака Дюранда, що був мокрий до нитки...

Він дивом дістався до африканського узбережжя, де він знайшовся в хащах...